

 Eesti
Kontsert

Festival
Klaver

SOOLOÕHTU

Vadym
Kholodenko

klaver

Eesti Kontsert

Kingi muusikaelamusi!

Kinkepiletid väärtuses 10 €, 20 €, 30 €, 50 €

Kinkepiletite eest saab osta Eesti Kontserdi korraldatavate ürituste pileteid.
Kehtivus üks aasta alates ostuhetkest.

Osta Eesti Kontserdi kinkepiletid eestikontsert.ee või piletilevi.ee

Festival Klaver

T 13. OKTOOBER 2026 19.00 EMTA kontserdi- ja teatrimaja

Vadym Kholodenko

klaver, Ukraina

Head klaverimuusika sõbrad!

Festival KLAVER naaseb taas Estonia kontserdisaali 2026. aasta oktoobris, peateemaks seekord ELUJÕULINE KLAVER. Festival on toimunud järjepidevalt 1998. aastast, seekord juubelihõnguliselt juba 15. korda.

Tänavuse festivali idee on tõsta esile klaverikunsti jätkuvat vitaalsust kiiresti arenevas ja muutuvmas maailmas. Klaverimuusikasse on kirjutatud kogu inimsustute spekter, mis sajandite jooksul ei ole oma tähtsust ja ajakohasust sugugi kaotanud, pigem vastupidi. Seetõttu on tänavuse festivali esinejate hulka kutsutud pianistid kõikidest vanuseklassidest – alustades õpilastest ja lõpetades suurte meistritega. Festival pakub võimalust nautida klaverikunsti elujõudu eri vanuses kunstnike esituses ning saada osa tõelisest klaverimuusikaelamusest.

Festivali peaesinejaks on Eesti Festivaliorkester Paavo Järvi juhatusel, solistiks festivalil ka soolokavaga üles astuv Vadym Kholodenko.

Festivalil toimub ka kontsert koostöös Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Eesti esindusorkestri usaldusest ja toetusest festivalile KLAVER on aastate jooksul kujunenud oluline traditsioon, mida seekord ilmestab Beethoveni 5. klaverikontserdiga Briti noorema põlvkonna pianist Martin James Bartlett, dirigendiks Jessica Cottis. Bartletti tähelelend algas 2014. aasta BBC Young Musicians konkursivõiduga, mis tõstis tollal vaid 17-aastase muusiku kiiresti Inglismaa muusikaelu tippu.

14. Van Cliburni konkursi võitja, Ukraina pianist Vadym Kholodenko. Kholodenko eriline nüansitundlikkus ja klaverikõla on kütkestanud paljusid klaverimuusika armastajaid. Festivali külalistel on võimalus osa saada Ferenc Liszti kontsertetüüdidest ning suurejoonelisest transkriptsioonist Hector Berliozi „Fantastilisest sümfooniast“, mis on samuti Liszti seatud klaverile.

Festivali viimane päev on pühendatud noortele. 17. oktoobril kell 12 algab Fotografiskas lastekontsert „Klaverihommik Steni ja Johaniga“, mis toob kokku noored klaveriõpilased muusikakoolidest üle Eesti. Õhtul toimub Estonia kontserdisaalis Eesti noorte pianistide gala. Festivali lõpetab Eesti noorte pianistide gala. 2026. aastal möödub 140 aastat helilooja Ferenc Liszti surmast; kummardusena suurmeistri loomingule kannavad 11 Eesti noort muusikut ette kõik 12 transsendentset etüüdi. Tehniliselt keerukad Liszti etüüdid on alati olnud olulisel kohal noorte pianistide arenguteel; samuti leiame neid väljakujunenud kunstnike kavadest. Galakontsert pakub meie noortele annetele võimaluse näidata end parimast küljest ning on ühtlasi vundamendiks tulevaste suurmeistrite arengule, keda võime oodata festivali KLAVER lavadele järgnevat aastakümnete jooksul.

Sten Heinoja

K A V A

Ferenc Liszt (1811–1886)

„Trois études de concert“ / „Kolm kontsertetüüdi“ S. 144 (1845–1849)

nr 1 As-duur „Il lamento“ / „Kaebus“

nr 2 f-moll „La leggerezza“ / „Kergus“

nr 3 Des-duur „Un sospiro“ / „Ohkamine“

„Quatre valse oubliées“ / „Neli unustatud valssi“ S. 215 (1881–1884)

nr 1 Fis-duur

nr 2 As-duur

nr 3 Des-duur

nr 4 e-moll

V A H E A E G

Hector Berlioz (1803–1869)

„Symphonie fantastique“ / „Fantastiline sümfoonia“ *op.* 14 (1830)

[Ferenc Liszti transkriptsioon klaverile S. 470 (1833)]

- „Rêveries – Passions“ / „Unelmad ja kired“ (*Largo*)

- „Un bal“ / „Ball“ (*Allegro non troppo*)

- „Scène aux champs“ / „Stseen väljadel“ (*Adagio*)

- „Marche au supplice“ / „Rongkäik tapalavale“
(*Allegretto non troppo*)

- „Songe d'une nuit de sabbat“ / „Õine nägemus nõidade sabil“
(*Larghetto – Allegro*)

Vaheajaga kontsert kestab umbes kaks tundi.

Ferenc Liszti helilooming ja tegevus pianistina on lahutamatu seotud. Romantismiajastu ühe kuulsama virtuoosina avardas ta oluliselt arusaama sellest, millise kõlajõu ja tehnilise „tulevärgi“ võib pianist klaveril valla päästa. Ometi polnud Liszti jaoks virtuoossus pelgalt efektnel vahend publiku hämmastamiseks – mängutehnilised võtted on tema muusikas pigem poeetilise kujutluse ja emotsionaalse väljenduse teenistuses.

Liszti mahukas klaveriloomingus on esindatud lai valik žanre, mis väljuvad tihtipeale harjumuspärastest raamidest: nii näiteks ei pea etüüd jääma üksnes tehniliseks harjutuseks, vaid võib kujuneda karakterpalaks või kontsertteoseks; valss ei pruugi olla selline tantsuvorm, mille järgi jalgu keerutada, ning transkriptsioon pole pelgalt teise autori muusika kohandamine klaverile, vaid võib saada iseseisvaks loominguks ümbermõtestamiseks.

„Kolm kontsertetüüdi“ S. 144

esindavad Liszti tunnusžanri, mille puhul etüüd on toodud harjutusruumist kontserdilavale. Need pärinevad 1840. aastate lõpust, mil Liszt taandus aktiivsest pianistikarjäärist ning võttis vastu ametikoha Weimari õukonna muusikadirektorina, keskendudes dirigeerimisele ja komponeerimisele – Weimari-aastatest (1848–1861)

sai tema heliloojakarjääri tippaeg. Etüüdid avaldati 1849. aastal Pariisis pealkirja all „Trois caprices poétiques“ („Kolm poeetilist kapriisi“), kusjuures esmatrükis olid need lihtsalt nummerdatud, hilisemas väljaandes kandsid aga (ilmselt kirjastaja poolt antud) itaaliakeelseid pealkirju „Il lamento“ („Kaebus“), „La leggierezza“ („Kergus“) ja „Un sospiro“ („Ohkamine“), mis väljendavad ilmekalt palade poeetilist kujundite maailma. Kõige tuntum on tsükli viimane pala, milles voogavate arpedžode taustal kulgeb lüüriline meloodia – kuulajale muidugi auditav –, ent interpreedile paras väljakutse, sest meloodia on kahe käe vahel jaotatud, pakkudes õppetunni ristatud käte tehnikast.

„Neli unustatud valssi“ S. 215

(1881–1884) asetuvad ajajoonel mitu aastakümnet hilisemasse aega, heites valgust eaka meistri loominguks maailma. Valsižanr, mis oli 19. sajandi jooksul saanud salongi- ja tantsumuusika lahutamatuks osaks, ilmub siin justkui mälestus või mineviku vari: kostuvad küll tuttavlikud tantsurütmid, ent need takerduvad ebaharilike harmooniliste lahenduste ja katkendlike fraaside võrku, olles ettekuulutajaks juba uue sajandi muusikalistele suundumustele. Kolm esimest valssi publitseeriti peagi pärast valmimist, ent neljas jäi „unustatud valsiks“ kuni 1954. aastani, mil see lõpuks trükkis ilmus.

1830. aasta 5. detsembril leidis Pariisi konservatooriumis aset romantismi-ajastu ühe kõige märgilisema teose – „**Fantastilise sümfoonia**“ – esiettekanne. Sellele sündmusele elas vaimustunult kaasa Ferenc Liszt, tollal 19-aastane muusik oma kontsertpianisti karjääri alguses. Päev varem oli ta tutvunud teose autori, 26-aastase **Hector Berlioziga**, kellega tal tekkis otsekohe vastastikune mõistmine, millest kujunes sõprus ja tihe kunstiline koostöö.

Liszt ei piirdunud Berliози „Fantastilise sümfoonia“ imetlemisega, vaid asus seda 1833. aastal sooloklaverile transkribeerima. „Olen Berliози „Fantastilist sümfooniat“ klaverile ümber kirjutades alustanud midagi täiesti teistsugust. Ma püüdsin seda tehes olla sama täpne, nagu tõlgiksin pühakirja, kandes klaverile üle mitte üksnes sümfoonia muusikalise struktuuri, aga ka detailsed efektid ning mitmekesised instrumentaalsed ja rütmilised kombinatsioonid,“ kirjeldas Liszt tööprotsessi oma sõbrale Adolphe Pictet'le. Samas pole tema transkriptsioon pelgalt orkestriteose vähendatud versioon, vaid omamoodi uustõlgendus, milles Liszt ühendas Berliози originaali omaenda pianistliku mõtlemisega. Klaveriversioon sündis kahe looja tihedas koostöös – lõpptulemus, mida Berlioz nimetas „hämmastavaks“, ilmus trükis 1834. aastal Liszt'i kulu ja kirjadega, kuna ei leidunud kirjastajat, kes

oleks võtnud riski seda ebatavalist oopust üllitada. Sümfoonia orkestri-partituur ilmus alles 1845. aastal, seega oli Liszt'i versioon enam kui kümne aasta jooksul sisuliselt ainus kättesaadav viis teosega tutvumiseks. Teadaolevalt mängis Liszt avalikel kontsertidel Berliози „Fantastilise sümfoonia“ klaveritranskriptsiooni neljal korral: kolmel juhul Pariisis ja üks kord Viinis, kusjuures esitusele tulid igal pool üks kuni kaks osa. Teiste autorite (nende seas vähetuntud heliloojate) teoste transkribeerimine ja oma sooloõhtutel esitamine kujunes edaspidigi Liszt'i tegevuse üheks oluliseks tahuks – nii näiteks tutvustas ta publikule Schuberti ja Schumanni laule. Võib öelda, et Liszt omas erakordset vaistu leida oma kaasajas tulevikuperspektiiviga helitöid ning ühtlasi missioonitunnet, et neid populariseerida.

Berlioz oli oma „Fantastilise sümfoonia“ esiettekande ajaks loonud küll üksjagu muusikat ning saanud ka ametliku tunnustuse maineka Rooma preemia näol, ent laiemat publikumenu polnud talle veel osaks saanud. Pariisis teati teda kui julget ja ebakonventsionaalset noort heliloojat, kelle ambitsioonid ei piirdunud sellise muusika kirjutamisega, mida eelistas tollane keskmine kontserdikülastaja. Oma mälestustes nimetas Berlioz seesugust „rahustavaks muusikaks“: „mitte liiga dramaatiline, ent selge, pigem värvitu ja turvaliselt

etteaimatav; muusika, milles pole ennenägematuid rütme, harmooniaid ega uusi võtteid ning mis ei nõua ei esitajalt ega kuulajalt liiga palju mõttetööd ega keskendumist." Tema „Fantastiline sümfoonia" murrab kõiki neid konventsioone, olles uuenduslik nii vormilt, teostuselt kui ka sisult. Veelgi enam – see on romantilise tundekunsti kirklik kehastus, millesse autor on valanud oma südamevalu vastamata armastuse pärast. Berliozi ihaldatuks oli iiri näitlejanna Harriet Smithson, keda ta nägi esmakordselt 1827. aastal Pariisi teatrilaval, kus ta mängis koos inglise trupiga Shakespeare'i loomingut. Kõrvuni armunud Berlioz imetles teda esialgu eemalt, siis hakkas talle kirju saatma ning lõpuks üüris naise elukoha lähedal isegi korteri, et teda näha ja tema liikumisi jälgida – tänapäeva pilguga vaadates nagu keegi ahistav jälitaja... Berliozi kinnisidee tema armastatust leidis „Fantastilises sümfoonias" muusikalise väljundi teema kaudu, mis läbib kogu teost. See autobiograafiline ja helilooja poolt programmiga varustatud viieosaline sümfoonia alapealkirjaga „Episood artisti elust" räägib kunstnikust, kes armuvalust piinatuna manustab oopiumi, mille järel kangastuvad tema silme ette järjest painajalikumad nägemused: ballile ja idüllilisele stseenile maal järgnevad marss tapalavale ja lõpuks groteskne nõidade sabat (viimases kõlab 13. sajandist pärit „Dies irae"

viis, mida kasutati traditsiooniliselt reekviemis). Kõikjale ilmub ka armastatu ja tema *idée fixe*-teema, mis omandab iga osa valguses uue tundetooniga karakteri – see on justkui psühholoogiline niit, mis seob kogu sümfoonia üheks tervikuks. Orkester illustreerib armunud kunstniku nägemusi läbi fantaasiarikka ja piltliku instrumentatsiooni ja uudse pillikasutuse, kombates võimalusi, mis ulatuvad Berliozi ajast kaugele ettepoole.

„Fantastilise sümfoonia" muusa Harriet Smithson viibis teose esiettekandel kohal ning oli sellest sedavõrd liigutatud, et hakkas oma varasemat tõrjuvat suhtumist heliloojasse ümber hindama. Smithson ja Berlioz abiellusid 1833. aastal, ent see liit ei toonud neile oodatud õnne: Berliozi perekond ei kiitnud tema väljavalitut heaks ning abikaasadel puudus ka ühine keel. Kümmeaastane abielu lagunes – selleks ajaks oli Harrieti näitlejakarjäär lõppenud ning ta libises pöördumatult depressiooni ja alkoholismi haardesse. Berlioz, kes liikus oma muusikuteel kõrguste poole ja leidis ka uue armastuse Marie Recio näol, ei jätnud Harrieti siiski kunagi päris maha, vaid hoolitses naise eest kuni tema surmani 1854. aastal.

Evelin Kõrvits

Foto: Jean-Baptiste Millot

Ühendades jõulise virtuoossuse, erakordselt laia repertuaari ja poeetiliselt tundepeene tõlgenduskunsti, kerkib **Vadym Kholodenko** esile artistina, kelle sarnaseid on nähtud haruharva pärast pianismi kuldajastu suurmeistreid.

Van Cliburni rahvusvahelisel klaverikonkursil võidetud kuldmedal on avanud Kholodenkole uksed maailma tipporkestrite ja kontserdisaalide juurde. Tema viimase aja ja lähituleviku kaalukamate ülesastumiste hulka kuuluvad koostöö Põhja-Ameerika, Euroopa ja Aasia mainekate orkestritega: Atlanta, Cincinnati, Indianapolise ja Philadelphia orkestrid, Euroopast Budapesti festivali orkester, Taani Riiklik Sümfooniaorkester, Filarmonica della Scala, Londoni

Filharmoniaorkester ja Viini Sümfooniaorkester ning Aasiast ja Vaikse ookeani piirkonnast Taiwani Rahvuslik Sümfooniaorkester, Sydney Sümfooniaorkester ja Tökyō Metropolitan Sümfooniaorkester. Viimastel hooaegadel on ta olnud resideeriv artist Fort Worthi Sümfooniaorkestri (Texas, USA) ja Edela-Saksa Ringhäälingu (SWR) Sümfooniaorkestri juures. Aastal 2025 tegi ta oma debüüdi Londoni BBC Promsil.

Kholodenkot seob tugev muusikaline partnerlus paljude maailma juhtivate dirigentidega, nende seas Karina Canellakis, Myung-Whun Chung, Christoph Eschenbach, Iván Fischer, Marie Jacquot, Cristian Măcelaru, Susanna Mälkki, Gemma New, Sir Antonio Pappano, Dima

Slobodeniouk, Thomas Søndergård, Krzysztof Urbanski ja Kazuki Yamada.

Sooloõhtutega esineb Kholodenko maailma tähtsaimatel lavadel Londonist, Pariisist ja Viinist kuni Bostoni, Chicago ja New Yorgini, olles kiidetud „raudkindla tehnika poolest, mis on võimeline ka kristallselgeks örnuseks“ (The Guardian). Ta on ka põhjalik ja pühendunud kammermuusik, tehes viljakat koostööd selliste artistidega nagu Clara Jumi-Kang, Anastasia Kobekina, Vadim Repin ning Belcea ja Jeruusalemma keelpillikvartetid. Ta on salvestanud hulgaliselt teoseid viiuldaja Alena Baevaga, kellega hiljutised ja tulevased esinemised hõlmavad kontserte Firenzes, Londonis ja Pariisis.

Tänu erakordsele võimele muusikat kiiresti ja sügavuti omandada on tal põhjalikud teadmised klaveriliteratuurist ning tema aktiivses repertuaaris on tohtu hulk teoseid. Kholodenko diskograafia hõlmab sooloteoseid väga erinevatelt heliloojatelt (Johann Sebastian Bach, Balakirev, Beethoven, Kurbatov, Liszt, Medtner, Prokofjev, Rahmaninov, Rzewski, Schubert, Skrjabin, Siloti, Stravinski, Tšaikovski jt). Harmonia Mundi plaadifirma alt on ilmunud Griegi klaverikontsert, Saint-Saënsi klaverikontsert nr 2 ja Prokofjevi kõik klaverikontserdid.

Kholodenko salvestisi on kirjeldatud kui „tõeliselt silmapaistvaid“ (Gramophone Magazine) ning need on pälvinud selliseid tunnustusi nagu BBC Music Magazine'i „Toimetaja valik“ ja Diapason d'Or'i aastapreemia. Tema viimane üllitis – Beethoveni „Diabelli variatsioonid“ ja Rzewski „The People United Will Never Be Defeated!“ (Quartz Music, 2022) – sai kriitikutelt suurepärase vastuvõtu; seda kirjeldati kui „hoolikalt vormitud ja mõjuvat“ (BBC Music Magazine) ning „mängu, mis ei hoia midagi tagasi: Kholodenko kuulub klassikaliste pianistide eliiti“ (Norman Lebrecht, The Critic).

Kiievis sündinud Vadym Kholodenko alustas klaveriõpimist kuueaastaselt ning kontserdireisidega juba kolmeteistkümneselt. Ta õppis Kiievi Lössenko-nimelises riiklikus muusikakoolis ja Moskva Tšaikovski-nimelises konservatooriumis, kus tema õpetajateks olid tunnustatud pedagoogid Natalia Gridneva, Borõss Fedorov ja Vera Gornostajeva. Ta võitis esimese preemia Sendai rahvusvahelisel pianistide konkursil (2010) ja Schuberti rahvusvahelisel pianistide konkursil (2011), enne kui pälvis Van Cliburni rahvusvahelisel pianistide konkursil kuldmedali (2013). Praegu elab ta Luksemburgis.

Eesti Kontsert:

produtsent Maarit Kangron,
assistent Laura Schotter

Eesti
Kontsert

Festival
Klaver

Paavo Järvi

Eesti Festivaliorkester

Vadym Kholodenko klaver

Brahms. Klaverikontsert nr. 1 d-moll op.15
Sibelius. Sümfonia nr 5 Es-duur op. 82

K 14. OKTOOBER 19.00
Estonia kontserdisaal

eestikontsert.ee

VEHO

Balbiino
"MUSICALE KONTSERT"

SELVER
Hea mõte

JAZZ
PESULAD

myfitness
MUSICALE KONTSERT

LIVIKO

LIVIKO

— anno 1898 —

Balbiino
• VALMISTAJA RÖÖMU •

SELVER
Hea mõte

Jazz
PESULAD

myfitness
world class gym & studios

 /eestikontsert

 /eesti_kontsert

eestikontsert.ee